

handel met derde landen in en buiten Europa kunnen bijdragen. Beide aspecten zijn voor Nederland van groot gewicht. Ons land is gebaat bij deelneming aan een vrijhandelsgebied van zo groot mogelijke omvang, teneinde voor de in betekenis voortdurend toenemende export zo stabiel mogelijke afzetgebieden te verkrijgen, doch anderzijds mag de deelneming aan een gemeenschappelijke markt niet belemmerend werken voor de export naar derde landen. Het is bekend, dat de spreiding van de Nederlandse export over de diverse afzetgebieden traditioneel een vrij gebrekkig beeld vertoont. Vooral na de oorlog zijn vorderingen gemaakt in de vorm van verovering van nieuwe afzetgebieden, met name ook overzee.

Indien door het deelnemen aan een gemeenschappelijke markt laatstgenoemde ontwikkeling de pas zou worden afgesneden, of zou worden belemmerd, dan betekent zulks voor Nederland op langere duur groot nadeel.

Wat nu het algemene karakter van de thans in concept gereed gekomen voorstellen voor een gemeenschappelijke Europese markt en daarop aansluitend vrijhandelsgebied betreft, gevoelen de ondergetekenden zich in genen dele gerust. Hierbij moet worden opgemerkt, dat zij uitsluitend de beschikking hebben over hetgeen terzake tot nu toe bekend is gemaakt. Zij zijn er ernstig voor bevreesd, dat de beoogde gemeenschappelijke markt in zodanige mate een protectionistisch karakter zal vertonen, dat de zoeven genoemde exportpositie van Nederland meer in het bijzonder met betrekking tot derde landen ernstig zal worden getroffen. Uiteraard beseffen ondergetekenden, dat de realisering van een groot project als het onderhavige van alle deelnemers offers vraagt. Het ware dan ook onjuist te verlangen, dat het z.g. gemeenschappelijke buitentarief nagenoeg gelijk zal zijn aan het, gelijk bekend is, lage Beneluxtarief. Even onjuist is het echter, indien aan de landen met een protectionistisch tarief bij de vaststelling van het gemeenschappelijk buitentarief teveel concessies worden gedaan.

De ondergetekenden zijn nu van mening, dat de thans ter tafel liggende voorstellen inderdaad teveel van dergelijke concessies bevatten. Het uitgangspunt der onderhandelingen was de formule van het rapport Spaak, waarbij de inkomende rechten zouden worden vastgesteld op basis van een ongewogen rekenkundig gemiddelde. Aanvaarding van dit uitgangspunt, hetwelk structureel gezien ernstige gebreken vertoont, zou voor Nederland reeds een verhoging van invoerrechten op goederen, welke uit niet-deelnemende landen worden geïmporteerd, betekenen, wat in het licht van het bovenstaande nauwelijks aanvaardbaar kan worden genoemd. In feite schijnt men echter door allerlei kunstgrepen het hierboven genoemde rekenkundige gemiddelde op een hoger peil te willen brengen, waardoor de bezwaren dermate groot worden, dat medewerking door Nederland naar de mening van ondergetekenden niet langer gerechtvaardigd is. Met deze kunstgrepen bedoelen wij het niet in de berekening betrekken van goederen, die thans in bepaalde landen zonder of tegen zeer lage invoerrechten worden geïmporteerd.

Het aan de berekening ten grondslag leggen van geregistreerde invoerrechten, welke thans in feite niet worden geheven, het achterwege laten van de z.g. decapitatie van hoge tarieven, alsmede het plaatsen van goederen in een der drie groepen (grondstoffen, halffabrikaten en eindproducten) uitsluitend met het doel het gemiddelde invoerrecht op te vijzelen.

In het bijzonder het vestigen van invoerrechten op grondstoffen heeft voor Nederland ernstige consequenties. Het importerende Nederlandse bedrijfsleven zou als gevolg hiervan ernstig worden belemmerd in de concurrentie met bedrijven, gevestigd in de z.g. vrijhandelszône. Deze laatste zouden immers bij hun export naar de landen, deelnemend aan de gemeenschappelijke markt, profiteren van vrijwel alle voordelen, welke deze markt biedt, terwijl zij bij de aankoop van grondstoffen ofwel geen invoerrechten zouden betalen, ofwel, indien in genoemde landen wel invoerrechten verschuldigd zijn, bij de export van uit deze grondstoffen vervaardigde producten restitutie van de door hen betaalde rechten zouden krijgen. Voor zover het de export naar de aan de gemeenschappelijke markt deelnemende landen betreft, zou Nederland een dergelijke restitutie niet genieten.

Aannemend dat men tenslotte zal geraken tot een voor Nederland aanvaardbare vaststelling van het niveau van het gemeenschappelijk buitentarief, dat van niet-protectoristische aard zal moeten zijn, is het vervolgens van het grootste belang dat de situatie gedurende de z.g. overgangstijd duidelijk wordt geregeld. Een dergelijke overgangstijd is vanzelfsprekend onvermijdelijk, doch de overgangsregeling zal nimmer zodanig geformuleerd mogen worden, dat een der deelnemers eenzijdig de voor hem aanvankelijk geldende uitzonderingspositie kan doen voortduren. Elk der deelnemers behoort bij het sluiten der overeenkomst met zekerheid te weten, wanneer en in welke mate de gemeenschappelijke markt zal worden verwezenlijkt.

Voorts achten de ondergetekenden het noodzakelijk, dat het gemeenschappelijk buitentarief, dat na beëindiging der overgangperiode tot stand komt, voor verdere verlaging vatbaar blijft. Dit laatste is praktisch slechts te bereiken, indien in de overeenkomst een procedure wordt opgenomen, waarbij verlaging van het buitentarief tot stand kan komen bij gekwalificeerde meerderheid van stemmen, doch andere veranderingen van het buitentarief bij unanimitéit.

Een punt, dat evenzeer als de kwestie der invoerrechten grote bezorgdheid wekt, betreft de z.g. sociale harmonisatie. Voorzover de ondergetekenden gegevens ter beschikking staan, is hen gebleken, dat men deze harmonisatie wil bereiken door het optrekken van bepaalde sociale maatregelen tot het hoogste niveau, dat thans in een der deelnemende landengeldt.

Het is duidelijk, dat zulks voor Nederland een belangrijke verdere kostenstijging zou betekenen. Tegen een aldus opgevatte sociale harmonisatie bestaan, naar de mening van ondergetekenden, overwegende praktische en theoretische bezwaren. In een gemeenschappelijke markt kunnen, naar het hen wil voorkomen, zonder bezwaar verschillen in sociale voorzieningen bestaan. Het land, dat in economisch opzicht het sterkst is, zal zich het hoogste niveau op het gebied der sociale voorzieningen kunnen veroorloven. Zwakkere deelnemers daarentegen zullen, althans voorlopig, in dit opzicht minder ver kunnen gaan. Indien de verschillen in niveau der sociale voorzieningen zijn afgestemd op de economische mogelijkheden der deelnemende landen, zullen deze voorzieningen geen belemmering vormen voor de concurrentieverhoudingen binnen de gemeenschappelijke markt. Juist de optrekking der sociale voorzieningen tot een voor alle deelnemers gelijk niveau zal deze concurrentieverhoudingen op onaanvaardbare wijze verstoren.

Als derde belangrijke punt dient het geheel van regelingen ten aanzien van de landbouw te worden genoemd. Vooropgesteld zij, dat de landbouw een sector is, waarbij in het kader van de vorming van een gemeenschappelijke markt met grote voorzichtigheid moet worden werk gegaan. Het is naar de mening van ondergetekenden buiten kijf, dat voor landbouwproducten een andere regeling zal moeten gelden dan voor industriële goederen. Immers, niet alle deelnemende landen zijn, wat de productiemogelijkheden op agrarisch gebied betreft, door de natuur gelijk bedeed. Met natuurlijke kostenverschillen zal bij de opbouw der gemeenschappelijke markt op dit gebied

moeten worden rekening gehouden. Men mag immers van de deelnemende landen niet verlangen, dat zij thans in cultuur gebrachte delen van hun territoir als gevolg van de opbouw van een gemeenschappelijke markt zonder meer braak zouden moeten laten liggen. De belemmeringen, welke aan de vrije uitwisseling van agrarische producten in de weg worden gelegd, mogen echter na een zekere overgangstijd niet meer inhouden dan een compensatie van de zoeven genoemde verschillen in door de natuur bepaalde kostprijsfactoren. De ondergetekenden kunnen zich echter niet aan de indruk onttrekken, dat de beoogde regeling op landbouwgebied verder gaat en derhalve blijvende zuiver protectionistische elementen op dit gebied bevat.

Met het bovenstaande zijn de belangrijkste punten genoemd, waarop het huidige project voor een gemeenschappelijke Europese markt naar de mening van ondergetekenden voor Nederland onaanvaardbare elementen bevat.

Daarnaast zouden verschillende aspecten kunnen worden genoemd, die eveneens nadere overweging van Nederlandse zijde vergen. In dit verband valt allereerst te denken aan de afnameverplichting der deelnemende landen ten aanzien van Franse landbouwproducten. Een dergelijke afnameverplichting mag slechts worden aanvaard, voorzover de prijzen dezer producten op wereldmarktniveau liggen en het importerende land aan deze producten behoefte heeft.

Ook wat de financiering van de investeringen in Franse en Belgische gebieden in Afrika betreft, dient een opmerking te worden gemaakt. De gedachte, dat de aan de gemeenschappelijke markt deelnemende landen hierbij een zekere taak hebben, kan worden aanvaard. De bijdrage, welke door de deelnemers wordt geleverd, mag echter nimmer op starre wijze worden geregeld.

De ondergetekenden twijfelen er niet aan, dat de Nederlandse regering en de door de regering benoemde delegatie, welke aan de onderhandelingen deelneemt, met de grootste zorgvuldigheid te werk gaan. Niettemin hebben zij het tot hun taak gerekend publiekelijk met nadruk op de bovengenoemde, naar hun mening, onaanvaardbare elementen in het huidige project te wijzen. De onderhavige materie is voor de toekomst van Nederland van zodanig gewicht, dat rijp beraad vereist is. Tegen overijlde beslissingen dient krachtig te worden gewaarschuwd.

Indien de gemeenschappelijke markt een overwegend protectionistisch karakter zou dragen, wordt de economie van ons land in het hart getroffen.

Gaarne spreken ondergetekenden de hoop en verwachting uit, dat onze onderhandelaren op de genoemde punten een voor Nederland aanvaardbare regeling zullen weten te verkrijgen.

Indien dit laatste, ondanks hun inspanningen, niet mogelijk zou blijken, zal er voor ons land welhaast geen andere mogelijkheid bestaan, dan zich van deelneming aan de gemeenschappelijke markt te onthouden. In dit geval

zou door Nederland, uiteraard in overleg met onze Benelux-partners, moeten worden overwogen of het mogelijk zou zijn, dat wij ons slechts scharen bij die landen, welke nauwe relaties met de gemeenschappelijke Europese markt wensen te onderhouden in de vorm van deelneming aan het in te stellen vrijhandelsgebied. Ondergetekenden vertrouwen echter, dat Nederland, dat in alle lagen van het maatschappelijk leven in beginsel zo zeer de integratiegedachte is toegedaan, niet gedwongen zal worden op een dergelijke beperkte wijze aan de gemeenschappelijke Europese markt deel te nemen.